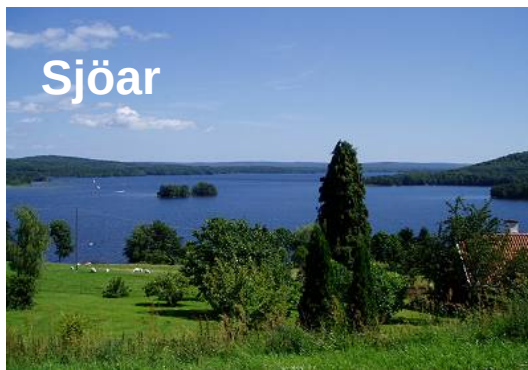

Presentation av vattenmyndighetens samrådsmaterial

Grundvattenrådet för Kristianstadslätten

2009-04-24

Hillevi Hägnesten

Vattenstrategiska enheten

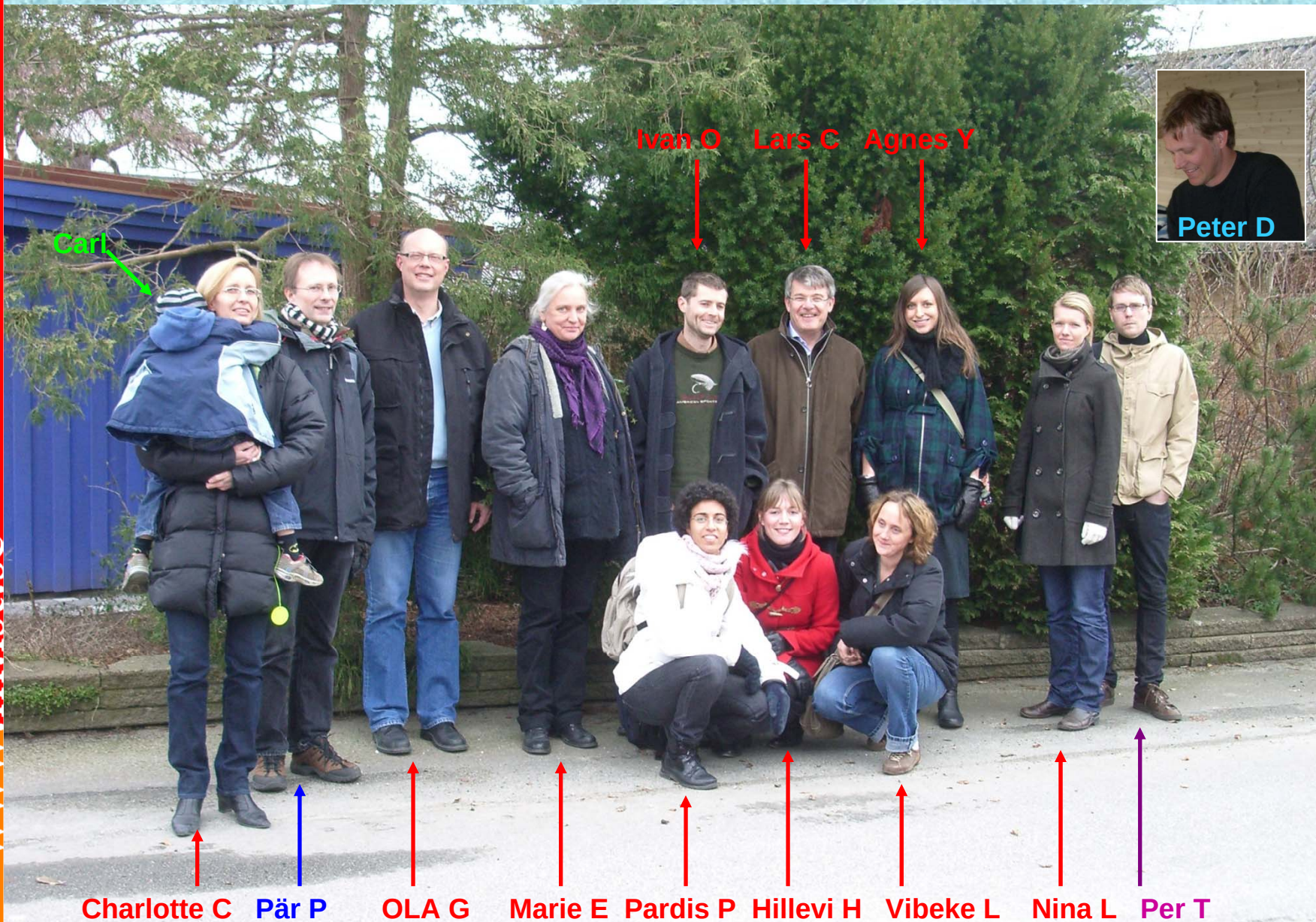
040-25 26 20,

LÄNSSTYRELSEN
I SKÅNE LÄN

Vattenstrategiska enheten mars 2009

www.m.lst.se

Samrådsprodukter

1 mars-1 september

Fyra dokument på vattendistriktsnivå:

- Förvaltningsplan - FP
- Åtgärdsprogram - ÅP
- Miljökvalitetsnormer - MKN
- Miljökonsekvensbeskrivning - MKB

Förslag till förvaltningsplan

"en sammanfattande redogörelse för vattenförhållandena och förvaltningen av kvaliteten på vattenmiljön"

Syfte:

- Ett planeringsunderlag för myndigheter
- Lättillgänglig redovisning av vattenarbetet inom distriktet
- Verktyg för kommunikation med allmänheten och berörda intressen
- Rapportering till Kommissionen

Allmän information om vattenmyndigheten och vattendistriktet

Grundvattenförekomster enligt vattendirektivet

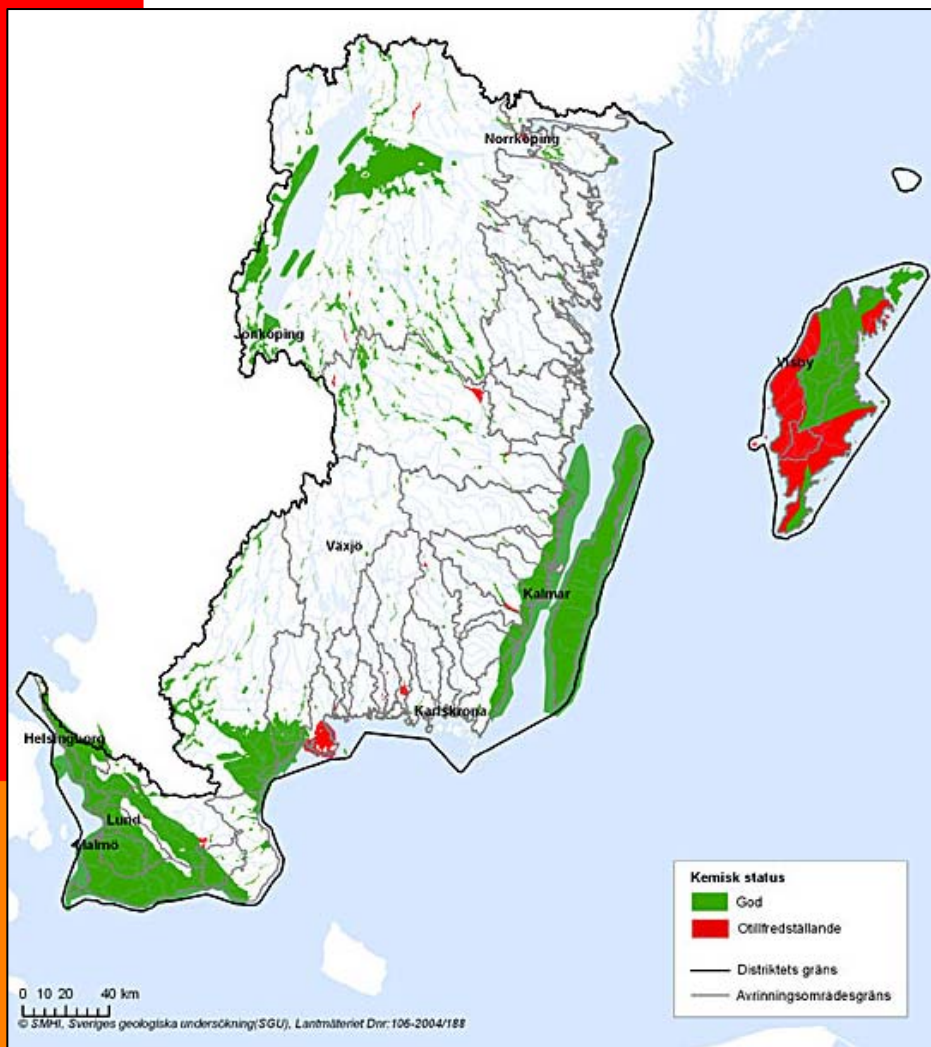
- Avgränsas av SGU
- Baseras på bedömd uttagsmöjligheter ur de vattenförande jordlagren (1 l/s om man har lokal data och 25 l/s om man bara har regional data)
- Dricksvattenförekomst = fler än 50 personer eller 10 m³/dygn

De förekomster som har avgränsats

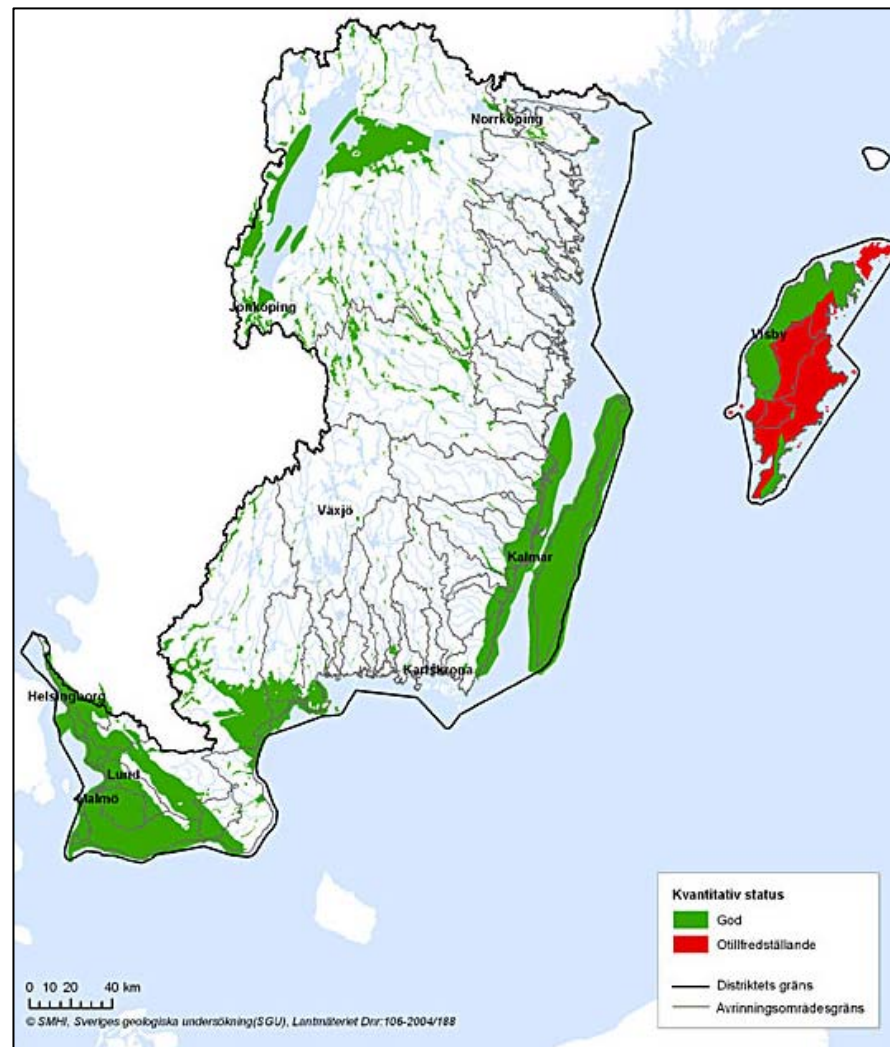
- Sand- och grusförekomster
- Sedimentära förekomster
- Enstaka sprickakvifärer i urberg samt moränakvifärer.

Kemisk status 2009 för grundvattenförekomster i Södra östersjöns vattendistrikt

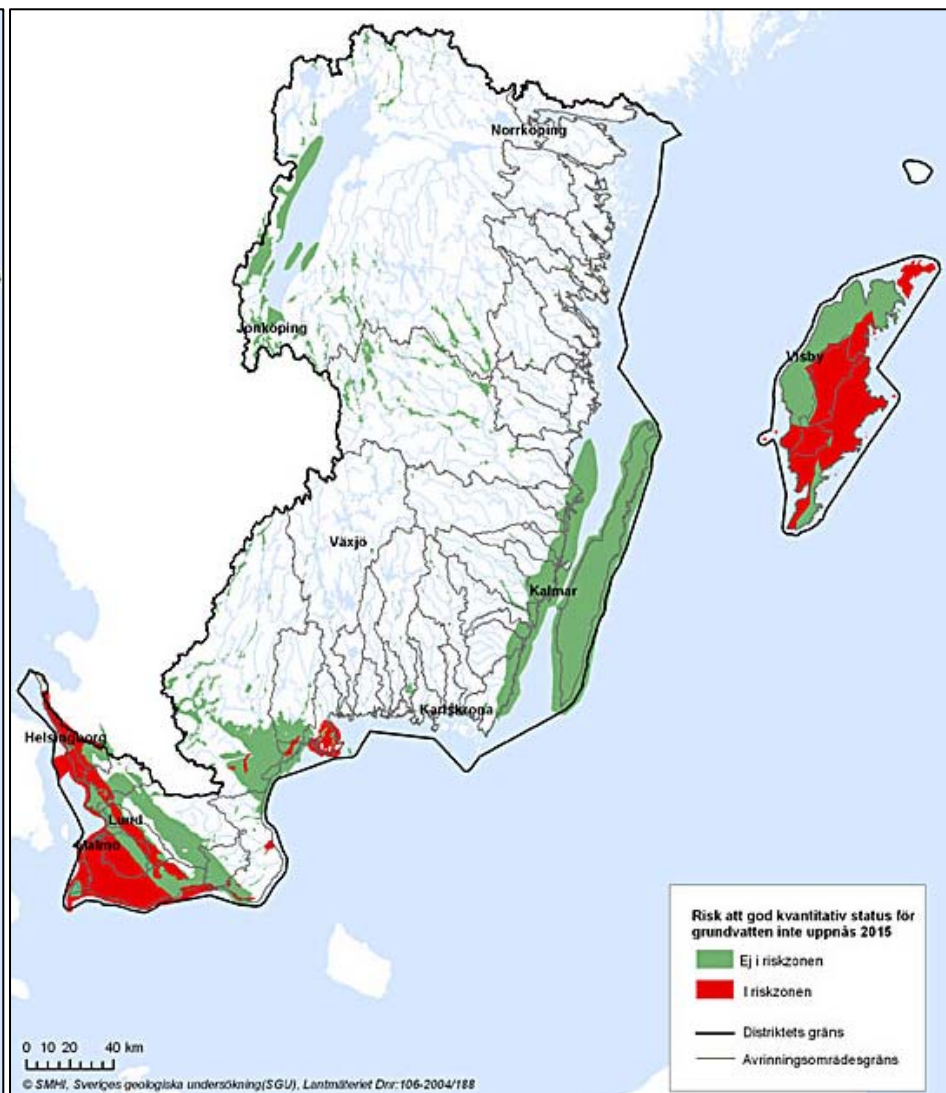
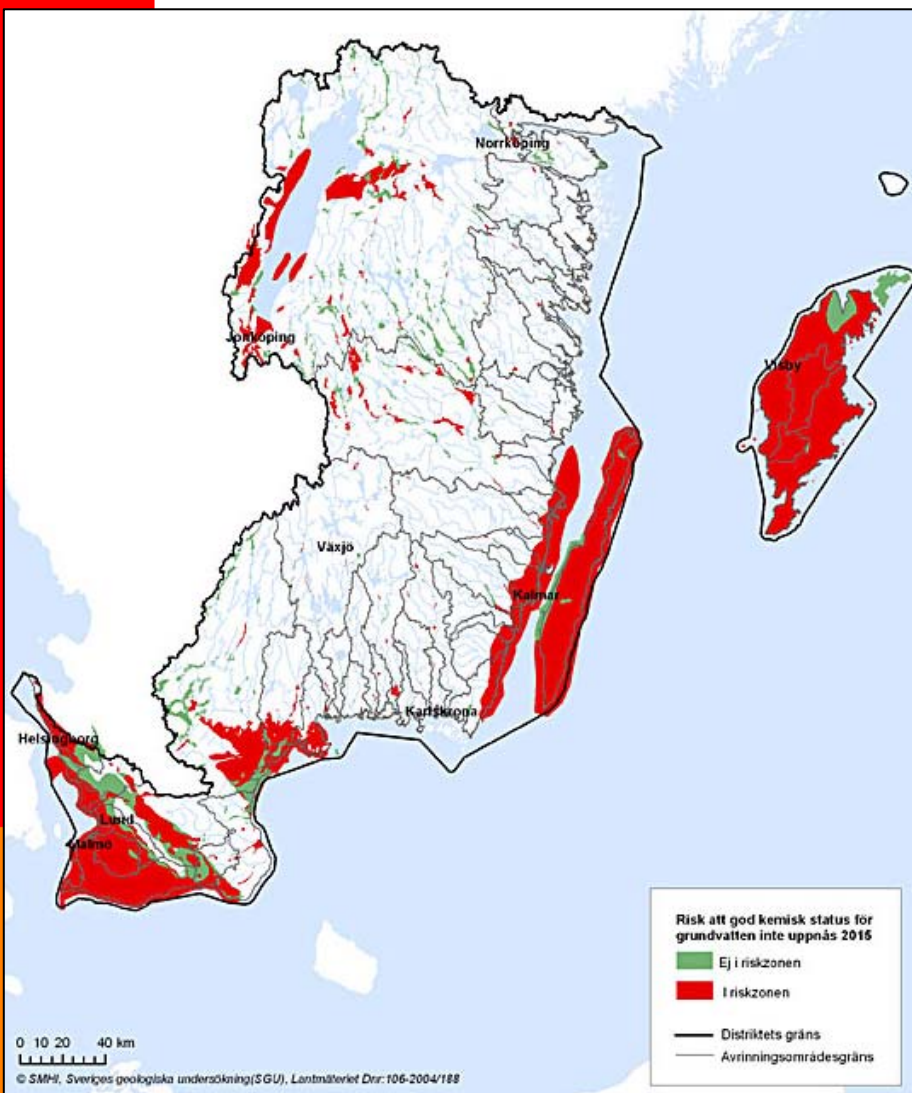

Kvantitativ status 2009 för grundvattenförekomster i Södra östersjöns vattendistrikt

Grundvattenförekomster som riskerar att inte uppnå god kemisk status 2015

Grundvattenförekomster som riskerar att inte uppnå god kvantitativ status 2015

Skyddade områden

- Alla definierade grundvattenförekomster betraktas som **dricksvattentäkter** och är därför skyddade områden (ordinarie + reservvattentäkter + framtida potentiella vattentäkter)
- Dricksvattentäkt = 10 m³/dygn eller betjänar mer än 50 personer i området
- Behöver inte innebära ett formellt skydd
- Fiskevattendirektivet, badvattendirektivet, nitratdirektivet, avloppsdirektivet m.fl.

Förslag till åtgärdsprogram

Syfte:

- Se till att de miljökvalitetsnormer som har fastställts för vattenförekomsterna uppfylls senast 22 december 2015 (2021 eller 2029 vid beslut om tidsfrist)
- Omfattar de förekomster som inte uppnår god status samt de förekomster som riskerar att inte uppnå miljökvalitetsnormen vid angiven tidpunkt

Den 31 december varje år ska genomförda åtgärder rapporteras till vattenmyndigheten

Rapporteringen ska påbörjas 2011

LÄNSSTYRELSEN
I SKÅNE LÄN

Åtgärder

- Grundläggande
- Kompletterande

Vattenmyndigheten föreslår såväl grundläggande som kompletterande åtgärder för att uppnå miljökvalitetsnormerna. Miljöbalken inkluderar i huvudsak de grundläggande åtgärderna.

Grundläggande åtgärder

Minimikrav som måste uppfyllas

- beakta principen om kostnadstäckning för vattentjänster inberäknat miljö- och resurskostnader
- främja en effektiv och hållbar vattenanvändning
- skydda nuvarande och framtida dricksvattenresurser
- reglering av uttag av sött ytvatten och grundvatten
- regleringar för konstgjord påfyllning eller förstärkning av grundvattenförekomster
- reglering av:
 - **punktkällor** som påverkar genom att förorenande ämnen släpps ut i vattnet,
 - **diffusa källor** som kan ge upphov till föroreningar och
 - **alla andra betydande negativa konsekvenser** för den vattenstatus som identifieras i kartläggningen, **särskilt hydromorfologisk påverkan**

LÄNSSTYRELSEN
I SKÅNE LÄN

Kompletterande åtgärder

- lagstiftning
- administrativa styrmedel
- ekonomiska eller fiskala styrmedel
- framförhandlade miljööverenskommelser
- Utsläppsreglering
- återskapande och återställande av våtmarksområden
- uttagsreglering
- åtgärder för hantering av efterfrågan:
 - bland annat främjande av anpassad jordbruksproduktion som till exempel odling av grödor som kräver små vattenmängder inom områden som påverkas av torka,
 - effektivitets- och återanvändningsåtgärder, bland annat främjande av vattneffektiv teknik inom industrin och vattenbesparande bevattningsmetoder,
 - byggnadsprojekt,
 - projekt för återställande,
 - konstgjord infiltration av akviferer,
 - utbildningsprojekt,
 - forsknings-, utvecklings- och demonstrationsprojekt samt
 - Andra relevanta åtgärder.

LÄNSSTYRELSEN
I SKÅNE LÄN

Åtgärder som behöver vidtas av statliga myndigheter och kommuner

SGU

- Ta fram hydrogeologiskt kartunderlag som anger grundvattenförekomsternas flödesförhållanden och utbytet mellan grundvatten och ytvatten.
- Samla in information om befintliga vattentäkter så att grundvattenförekomster kan avgränsas
- Ta fram underlag om grundvatten som visar påverkan på terrestra och akvatiska ekosystem

Statens livsmedelsverk

- inrätta föreskrifter för övervakning av råvatten för alla dricksvattentäkter i vattenförekomster

Åtgärder som behöver vidtas av statliga myndigheter och kommuner

Länsstyrelserna

- Göra översyn av befintliga tillståndspliktiga verksamheter (kap 9 och 11 MB)
- Se till att företagens kontrollprogram förbättras
- Prioritera åtgärdsarbetet till rätt områden, d.v.s. de vattenförekomster med ej godkänd status

Kommunerna

- vattenskyddsområden med föreskrifter ska finnas för alla kommunala vattentäkter (samt vattenförekomster som behövs för den framtida vattenanvändningen)
- Prioritera problemområden inom sin tillsyn av verksamheter

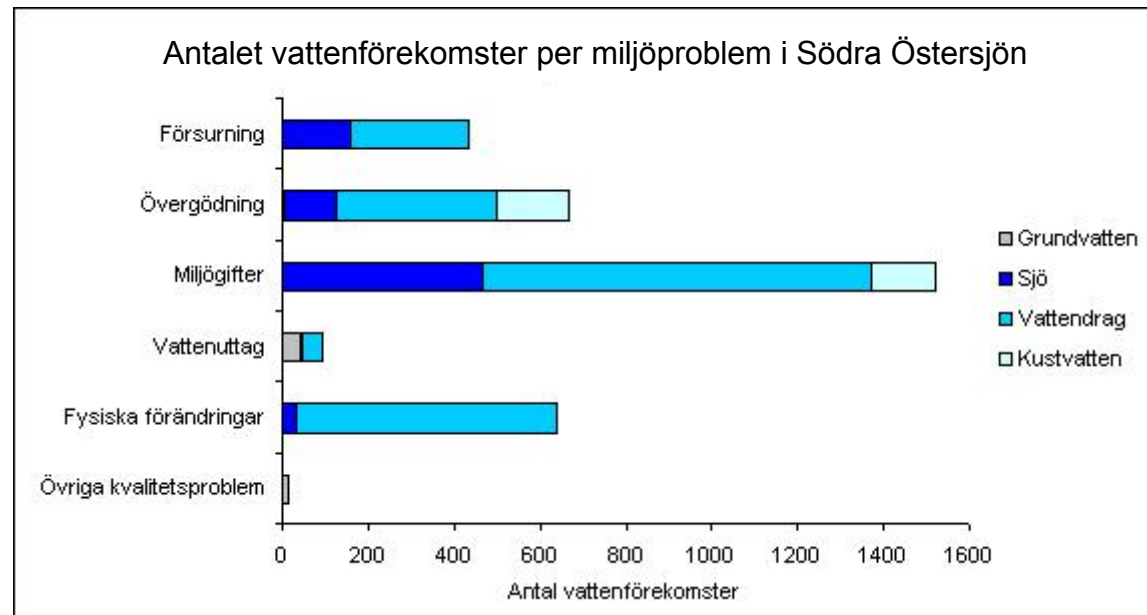
Miljöproblem

Begreppet God status har delats in i 7 miljöproblem.

Åtgärderna i åtgärdsprogrammet föreslås för respektive miljöproblem

- Försurning
- Övergödning
- Främmande arter
- Miljögifter
- Vattenuttag
- Fysiska förändringar
- Övriga vattenkvalitetsproblem (sulfat och klorid)

(röd markering = miljöproblem i grundvatten)

Miljöproblem

Övergödning

Definition

- Överskott av kväve och fosfor

Effekter

- Igenväxning av sjöar och vattendrag, algbloomning, syrgasbrist

Främsta bidragande orsaker för höga kvävehalter i grundvatten

- Läckage från stallgödsel eller jordbruksmark samt enskilda avlopp.

Problemet är omfattande i Södra Östersjön vattendistrikt (>1/4 av alla inlandsvatten och alla kustvattenförekomster)!

Tidsfrist för uppfyllande av miljökvalitetsnorm till 2027 för ytvattenförekomster!

LÄNSSTYRELSEN
I SKÅNE LÄN

Miljöproblem

Miljögifter

Prioriterade ämnen (33 st)

- Tungmetaller (kadmium, kvicksilver)
- Pesticider (atrazin)
- Industriella föroreningar
- Andra föroreningar

Tidsfrist 2021

Särskilt förorenande ämnen

- Krom, zink, olika bekämpningsmedel m.fl.

Vattenuttag

De sammanlagda uttagen får inte överskrida den långsiktiga grundvattenbildningen eller bidra till att föroreningar tränger in i grundvattnet (ex klorid)

Miljöproblem

Övriga kvalitetsproblem

Är specifika för grundvatten

Sulfat

- Fåtal förekomster påverkade
- Troligtvis naturliga och geologiskt betingade
- Inga åtgärder föreslagna

Klorid

- Flertalet förekomster påverkade
- Uttag av grundvatten innebär att havsvatten tränger in i grundvattnet
eller på grund av relik saltvatten (områden under högsta kustlinjen)
- Tecken på påverkan från avlopp, vägsalt eller soptippar
- Flertalet åtgärder föreslagna

LÄNSSTYRELSEN
I SKÅNE LÄN

Miljökvalitetsnormer

- Är ett juridiskt bindande **kvalitetskrav** (ekologiska, biologiska, kemisk-fysikaliska, hydromorfologiska, kvantitativa och kemiska kvalitetsfaktorer en vattenförekomst ska ha vid en viss tidpunkt)
- bestäms med hjälp av resultatet från statusklassningen, befintlig kunskap och om den kommer att hinna få effekt till 2015.
- En för varje vattenförekomst
- Vattenmyndigheten beslutar
- kan omprövas om man får ny kunskap eller vart 6:e år i samband med revision av miljökvalitetsnormer, åtgärdsprogram eller förvaltningsplaner
- Är bindande för myndigheter och kommuner

LÄNSSTYRELSEN
I SKÅNE LÄN

Miljö kvalitetsnorm i Sverige

Miljö kvalitetsnorm är ett juridiskt bindande kvalitetskrav

- EU:s vattendirektiv, **EG/2000/60**
 - artikel 4 **MILJÖMÅL**
- Miljöbalken, **MB 1998:808**
 - Kapitel 5 §§ 1-3 **MILJÖKVALITETSNORMER**
- Vattenförvaltningsförordningen, **VFF 2004:660**
 - Kapitel 4 **MILJÖKVALITETSNORMER**
- Föreskrifter
 - NV-FS 2008:1 **MILJÖKVALITETSNORMER** för ytvatten
 - SGU-FS 2008:2 **MILJÖKVALITETSNORMER** för grundvatten

Miljökvalitetsnormer i ytvatten

- **GOD EKOLOGISK STATUS**
- **GOD KEMISK STATUS**

Miljökvalitetsnormer i grundvatten

- **GOD KVANTITATIV STATUS**
- **GOD KEMISK STATUS**

Ska uppnås till den 22 december 2015!

Vattenmyndigheten får besluta om **undantag**

- Tidsfrist till 2021 eller 2027

Tekniska, naturliga eller ekonomiska skäl. Åtgärder måste dock påbörjas! (ex: tidsfrist 2027 för alla vattenförekomster med miljöproblemet Övergödning i Skåne)

- Mindre stränga kvalitetskrav

Det är p.g.a. mänsklig verksamhet omöjligt att uppnå God ekologisk status → Måttlig ekologisk status

- Tillfällig försämring p.g.a. naturliga orsaker
- Vissa nya verksamheter

Miljökvalitetsnormer för grundvatten

- Parametrar och värden som inte får överskridas
- Parametrar och värden som utgångspunkt för att vända trend

Statusklassning

God kemisk status

God kemisk status + **At risk**

God kvantitativ status

God kvantitativ status + **At risk**

Otillfredsställande kemisk status

Miljökvalitetsnorm

God kemisk status 2015

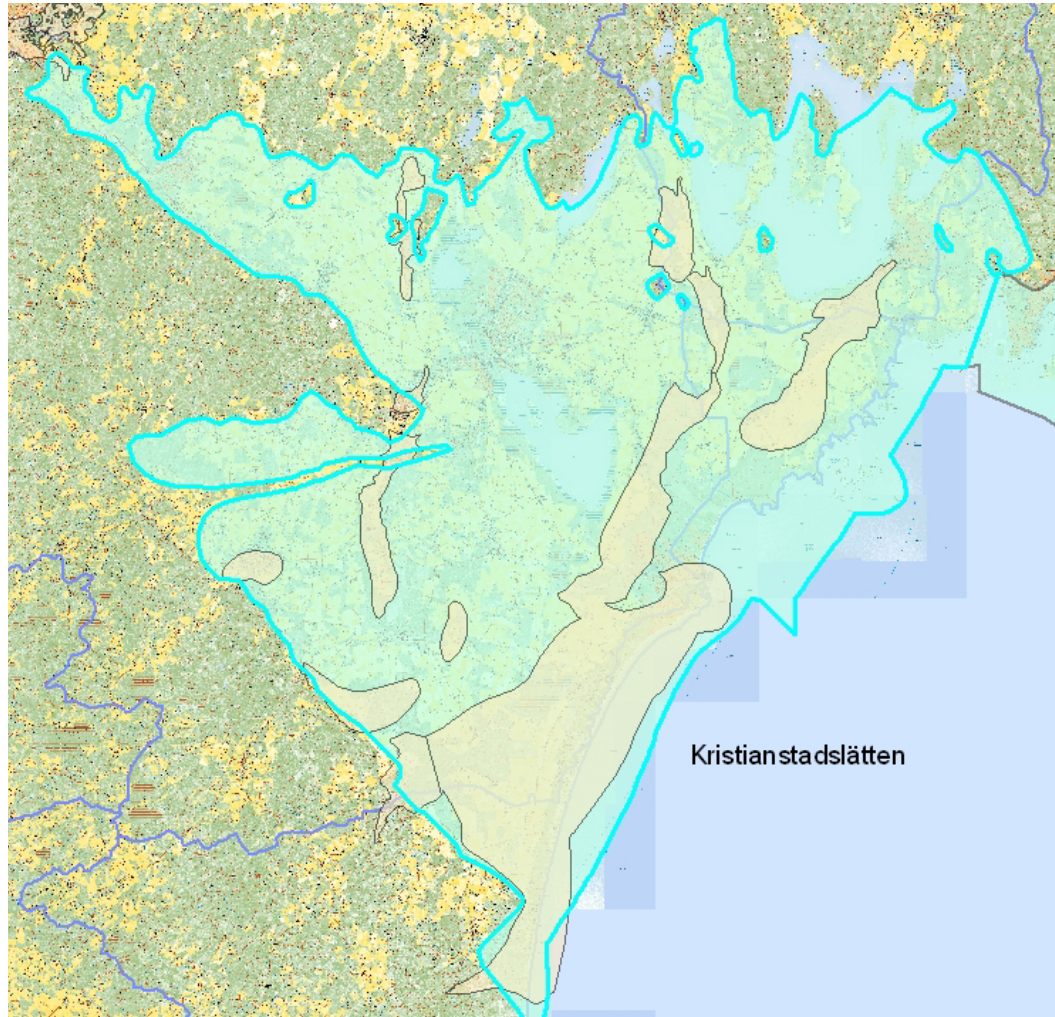
God kemisk status 2015

God kvantitativ status 2015

God kvantitativ status 2015

God kemisk status
med **tidsfrist 2021** (för
specifikt ämne)

Kristianstadsslätten

LANSSTYRELSEN
I SKÅNE LÄN

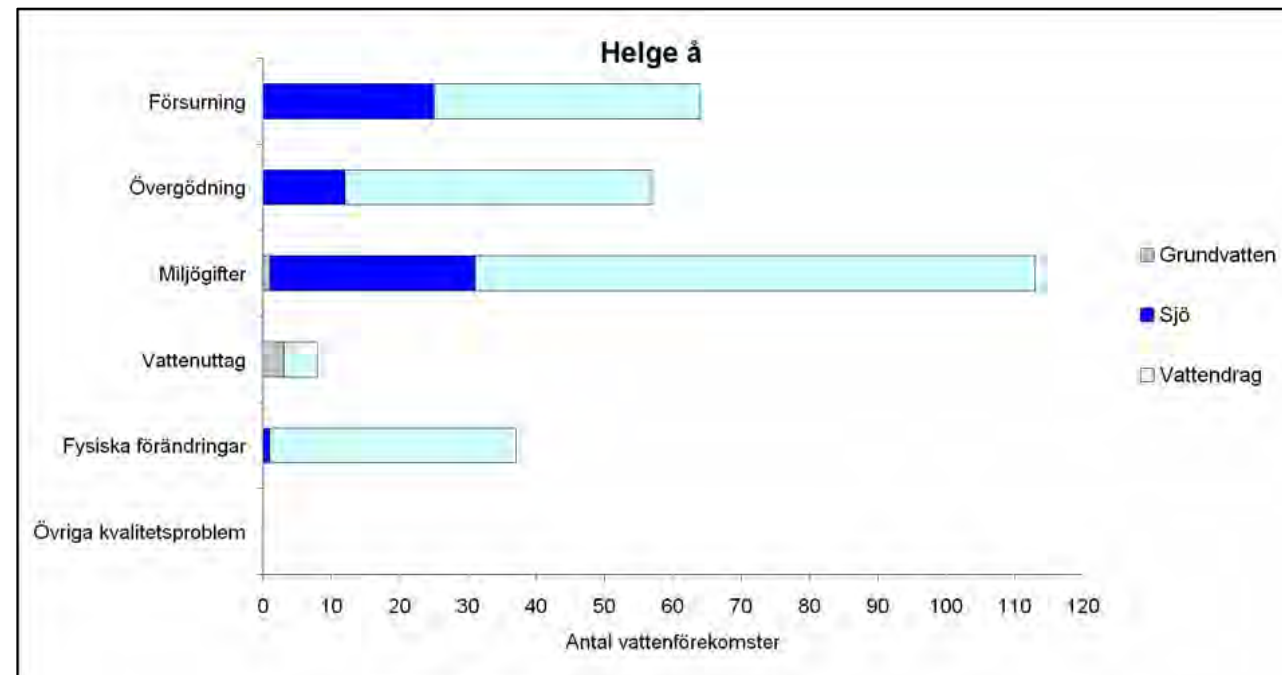
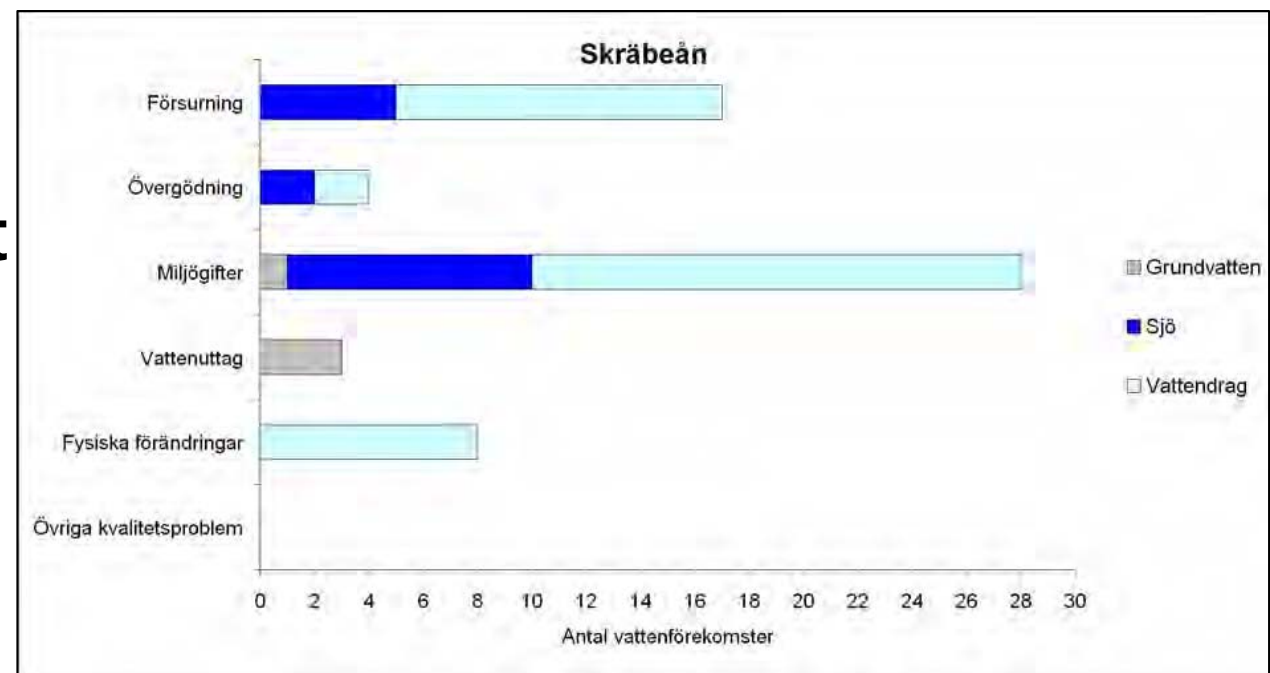
Status för Kristianstadsslätten

Kvantitativ	At risk	God	Förekomsten är mycket stor och det råder ingen generell brist på grundvatten. Dock finns lokala problem , främst sommartid, p.g.a. stora uttag för dricksvatten, bevattning och processvatten. Ytterligare undersökningar behövs.
Kemisk	At risk	God	Förekomsten är mycket stor men det finns lokala problem med bl.a. bekämpningsmedel. Övriga ämnen som förekommer är nitrat, klorid och sulfat.
Nitrat		God	Medelvärde 5 mg/l för 16 provpunkter (2007).
Bekämpningsmedel	Tidsfrist 2021	Otillfredsställelse	Förorening av bekämpningsmedel är ett utbrett problem, dock överstiger halterna sällan gränsvärde för enskild substans. Trenden går upp och ner...
Klorid		God	Hög halt i någon enstaka punkt (nära Önnestad >50 mg/l). Medelvärdet för hela förekomsten (16 punkter 2007) var 20 mg/l
Sulfat		God	Ingen punkt överskred gränsvärdet 2007. En punkt (Önnestad) överskred vändning av trend
Ammonium		God	Detekterades i 14 av 16 punkter 2007 (dock lågt medelvärde 0,12 mg/l)
Arsenik		God	Detekterades i låga halter i 10 av 16 punkter (2007)

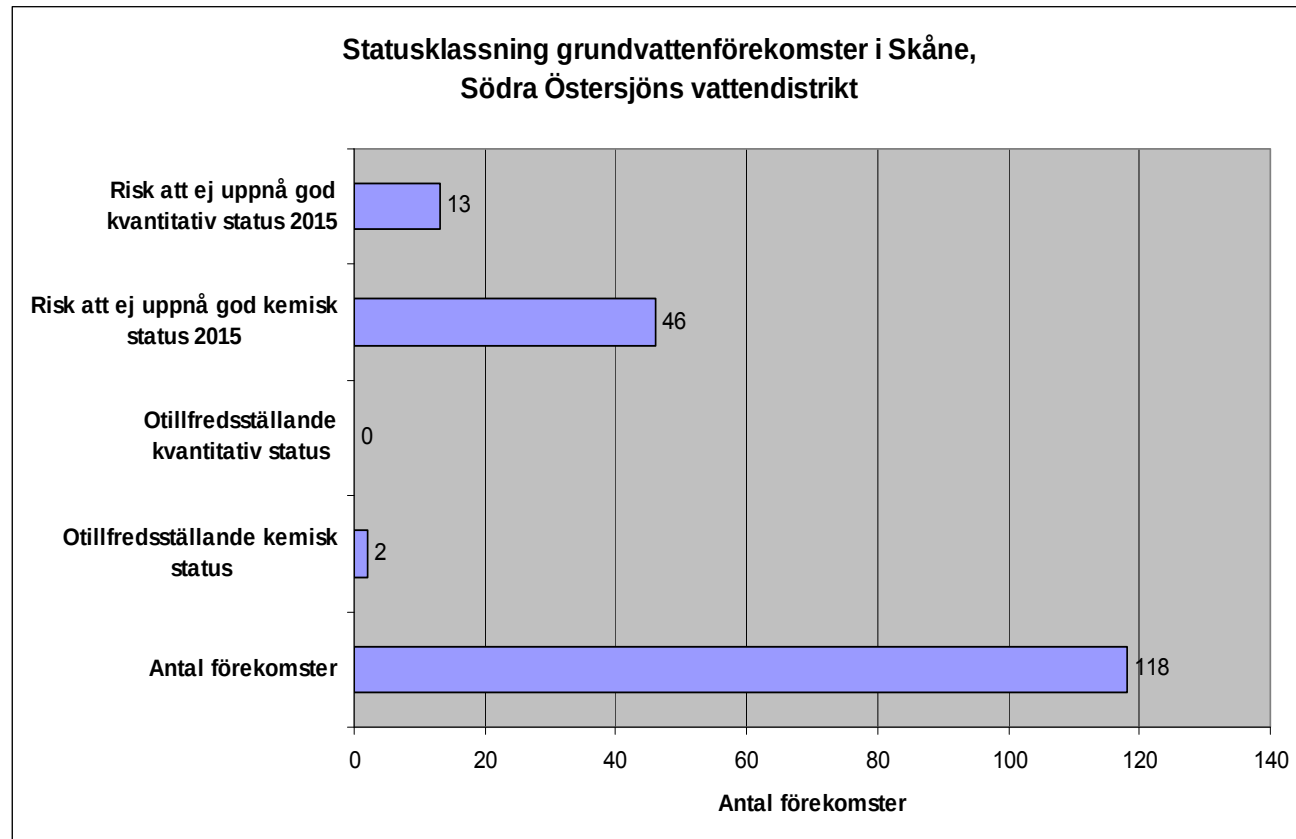
Miljöproblem per vattenförekomst

Tidsfrist för miljöproblemen

- Övergödning 2027
- Fysiska förändringar 2021
- Miljögifter 2021
- Fysiska förändringar 2021

Statusklassning och miljö kvalitetsnormer för Skåne inom Södra Östersjöns vattendistrikt

Alla förekomster som **inte uppnår god status** eller som **ligger i riskzonen att inte uppnå god status** har fått miljö kvalitetsnormen **God status**.

De förekomster som har otillfredsställande status med avseende på **bekämpningsmedel** har fått **tidsfrist till 2021** för uppfyllande av miljö kvalitetsnorm.